

НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПРАКТИКУМ
ГРАМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ
(АНГЛІЙСЬКА МОВА)**

Збірник вправ
для студентів, які навчаються
за спеціальністю 7.02030304 – Переклад
(кредитно-модульна система)

Харків
Видавництво НУА
2011

НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПРАКТИКУМ
ГРАМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ**

(АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Збірник вправ

для студентів, які навчаються
за спеціальністю 7.02030304 – Переклад

(кредитно-модульна система)

Видавництво НУА

УДК 811.111'25'36
ББК 81.432.1
Г76

*Затверджено
на засіданні кафедри теорії і практики перекладу
Народної української академії.
Протокол № 5 від 06.12.2010*

Упорядник *В. В. Ільченко*

Рецензент канд. філол. наук *І. В. Змієва*

Перекладацій практикум. Граматичні аспекти перекладу
(англійська мова) : зб. вправ для Г76 студ., які навчаються за спец. 7.02030304
– Переклад / Нар. укр. акад., [каф. теорії і практики перекладу ;
упоряд. В. В. Ільченко]. – Х. : Вид-во НУА, 2011. – 96 с.

Збірник вправ призначено для аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи студентів. Мета посібника – ознайомити студентів із прийомами та засобами розв'язання типових граматичних проблем під час перекладу з англійської мови на українську, а також сформулювати у них навички використання цих прийомів.

Збірник укладено відповідно до програми курсу перекладу з англійської мови для студентів IV курсу факультету «Референт-перекладач».

**УДК 811.111'25'36
ББК 81.432.1**

ПЕРЕДМОВА

Цей збірник вправ являє собою практичний посібник для перекладу з англійської мови на українську й призначений для вироблення навичок перекладу певних явищ сучасної англійської мови.

У посібнику розглянуто, передовсім, ті явища, які або недостатньо повно відображені у вже існуючих збірниках вправ, або взагалі в них не згадані, або вимагають більш пильної уваги при підготовці перекладачів.

Оскільки цей посібник є лише збірником вправ, у ньому не вміщено теоретичних розділів, а вправи не супроводжуються описом явища, яке виділяється, та обґрунтуванням рекомендованих способів перекладу.

Матеріал для вправ взято з аутентичних англомовних джерел (переважно англійської та американської періодики, публіцистики, науково-популярної та художньої літератури). Тематика первинних матеріалів – наука, культура, економіка, політика та ін.

Вправи складаються із завершених у змістовому відношенні висловів з аутентичних англомовних текстів, що містять те чи інше мовне явище, яке становить складність для перекладу або є причиною типових перекладацьких помилок. Вислови не адаптувались; лише в деяких випадках зроблено скорочення, необхідні для того, щоб надати вирваному з тексту вислову змістової завершеності.

У якості одиниці, на якій відпрацьовуються прийоми перекладу, взято рівень завершеного вислову – однієї або кількох фраз, рідше – надфразової єдності. Однак приклади до вправ відбирались із розрахунком, щоб навіть такий обмежений контекст був достатньо завершений для ухвали принципових перекладацьких рішень. Крім того, робота з подібним матеріалом розвиває у тих, хто навчається, навичку відновлення ймовірної ситуації, що описується в тексті оригіналу, та пошуку інформації у зовнішніх джерелах (з цієї причини реалії, пояснення яких можна знайти у довідкових джерелах, не супроводжувались коментарем).

Кожне з явищ, що розглядаються, проілюстровано достатньо великою кількістю прикладів різного рівня складності, однак, при укладанні вправ ця градація не враховувалась. Такий підхід дає викладачу можливість працювати вибірково, складати власні добірки прикладів, що відповідають рівню конкретної групи учеників. Крім того, у другій частині збірника містяться додаткові вправи для самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Збірник вправ містить практичний матеріал для занять з перекладу з англійської мови на українську на старших курсах мовних вишів. Він також може бути використаний у якості ілюстративного матеріалу на заняттях з перекладу з української мови на англійську.

CONTENTS

Unit 1.	Changing the number of sentences in TT as compared to ST 5
Unit 2.	Word order and actual division of the sentence. Rendering the meaning of English emphatic structures 7
Unit 3.	Ways of conveying the passive voice constructions 13
Unit 4.	Ways of translating verbals and verbal constructions/complexes. Ways of rendering the lexico-grammatical meanings and functions of the English infinitive 16
	Ways of translating infinitival complexes/constructions 19
Unit 5.	Ways of translating verbals and verbal constructions/complexes. Ways of rendering the lexico-grammatical meanings and functions of the English gerund 21
	Ways of translating gerundial complexes/constructions 23
Unit 6.	Ways of translating verbals and verbal constructions/complexes. Ways of rendering the lexico-grammatical meanings and functions of the English participle 25
	Ways of translating participial complexes/constructions 28
Unit 7.	Rendering the contextual meanings of the definite and indefinite articles 31
Unit 8.	Rendering the meaning of verbs with a complex semantic structure 33
Unit 9.	Rendering the meanings of transitive/intransitive use of verbs 35
Unit 10.	Rendering the meaning of syntactical complexes with a causative meaning 37
Unit 11.	Rendering the meanings of the English aspect forms 41
Unit 12.	Rendering the meaning of the English mood forms 44
Unit 13.	Ways and means of expressing modality in English 48
Unit 14.	Attributive groups and asyndetic substantival clusters 53
Unit 15.	Conversion 63
	Supplementary exercises 68

backburner less promising ideas. With luck, we finally *brand* our products successfully.

Particularly in the area of the internet and telecommunications, many new nouns are used as verbs as well: we *text* and *message*, *blog* and *podcast*. To *bookmark* a web page means to save it to a list of your favourite websites, and to *breadcrumb* means to leave a virtual trail as you click from site to site. Such technology allows us to *transition* to a more mobile way of working. You may even hear employees claim that they can now *office* anywhere.

Exercise 34. Find cases of conversion in the following sentences. Define the pattern of conversion. Translate the sentences into Ukrainian.

1. Mine, the black and white mare, rose on her hind legs, whinnied, teetered like a tightrope artist, then blue-streaked down the path. 2. Photographs of Holly were front-paged by the late edition of the 'Journal-American'. 3. A nurse, soft-shoeing into the room, advised that visiting hours were over. 4. I'm not hot-footing after Jose, if that's what you suppose. 5. Tucked between the pages were Sunday features, together with scissored snippings from gossip columns. 6. The bank didn't pension one off till after thirty years' service. 7. Torpenhow was paging the last sheets of some manuscript. 8. It was a fine October evening with a solemn and sorrowing sky, full of stars. 9. They were talking loudly and laughing, for they had all drunk enough to make them somewhat foolishly hilarious, and they were evidently giving one of their number a send-off. 10. Lord, how I look forward to a dip in the Atlantic. I'd give anything for a good long swim. 11. In a rush I realised the house boat was someone's hide-out. 12. But he outsmarted me. 13. Such a splendid friend would not have wronged me. 14. Maude's cheeks pinked. 15. He would have preferred to have the note, but to insist would raise an issue, emphasising the incident, which *otherwise* might be forgotten. 16. He missed the absence of the outback, the absence of a totally untamed *beyond*. 17. He raised his hands awkwardly and lifted the hair back over her brow, to reveal her bland and smiling *beneath*. 18. It was as if she were perpetually haunted and mocked by a music of happiness which came from some inaccessible *elsewhere*. 19. He was as fit as a fiddle when he left *here*. 20. There is *nowhere* else for them to work. 21. It was hard to reconcile herself to the fact that she had *nowhere* to go. 22. Fortunately we had not that *far* to go. 23. She had been perfectly happy in her way, and it was pure sentimentality to wish that her way had been *otherwise*. 24. She hoped everything would work out that way because it would be more difficult *otherwise*. 25. They were selling papers right in the Bellevue-Stratford. They were so.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аполлова С.А. Specific English. М. ИМО. – 1977
2. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский: Учебное пособие. 3-е изд. – М.: Изд-во УРАО, 2002. – 208 с.

3. Д.М.Бузаджи, А.С.Маганов Техника перевода. Сборник упражнений по переводу с английского языка на русскийю Часть I. Грамматические аспекты перевода. – М.: «Р.Валент», 2007. – 208 с.
4. Дмитриева Л.Ф., Кунцевич С.Е., Мартинкевич Е.А, Смирнова Н.Ф. Английский язык. Курс перевода. Изд. 2. – М.; ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ», 2008. – 304 с.
5. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. I-II – К.: Політична думка, - 1997, 1999
6. Комиссаров В.Н., Коралова А.Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. М.: ВШ., – 1990
7. Корунець І. В., Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга. – 2000
8. Петрова О.В. Введение в теорию и практику перевода (на материале английского языка) / О.В. Петрова. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2007. – 96 с.
9. Рубцева М.Г. Чтение и перевод английской научно-технической литературы: Лексико-грамматический справочник. / М.Г. Рубцова. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Издательство Астрель», 2002, – 384 с.
10. Слепович В.С. Курс перевода (английский русский язык). Translation course/В.С. Слепович. – Мн.: «ТетраСистемс». 2002. – 272 с.

ABBREVIATIONS

D.M.	– The Daily Mail
D.T.	– The Daily Telegraph
D.W.	– The Daily Worker
E.	– Economist
F.T.	– The Financial Times
G.	– The Guardian
I.H.T.	– The International Herald Tribune
Ind.	– The Independent
M.S.	– The Morning Star
N.S.	– New Statesman
New.	– Newsweek
Obs.	– The Observer
S.	– The Spectator
T.	– The Times
W.S.J.	– The Wall Street Journal

FICTION AND DICTIONARIES CITED

1. Andrews, V. My Sweet Audrina. Fontana, 1987.
2. Chandler, R. Farewell, My Lovely. Progress Publishers, 1983.
3. Christie, A. Dumb Witness. Pan Books in association with Collins, 1979.
4. Cornwell, P. Hornet's Nest. Berkley Books, 1998.

5. Cornwell, P. *The Body Farm*. Berkley Books, 1995.
6. Dickens, Ch. *Martin Chuzzlewit*. Foreign Languages Publishing House, 1951.
7. Dickens, Ch. *The Posthumous Papers of the Pickwick Club*. Foreign Languages Publishing House, 1949.
8. Galsworthy, J. *The Forsyte Saga. The Man of Property*. Progress Publishers, 1974.
9. Grisham, J. *The Firm*. Arrow Books Limited, 1993.
10. Hailey, A. *Airport*. Pan Books, 1979.
11. Hoffman, A. *Turtle Moon*. Berkley Books, 1993.
12. Ishiguro, K. *The Remains of the Day*. Vintage Books, 1989.
13. Jerome, K. Jerome. *Three Men in a Boat*. Moscow Higher School, 1976.
14. Ludlum, R. *The Holcroft Covenant*. Bantam Books, 1989.
15. Maclean, A. *Ice Station Zebra*. Fonatna Books, 1972.
16. Maugham, W.S. *Gigolo and Gigolette*//L.S.Golovchinskaya. *Oral Practice in Modern English*. Higher School Publishing House, 1967.
17. Maugham, W.S. *The Moon and Sixpence*. Progress Publishers, 1972.
18. Plain, B. *The Carousel*. Del Publishing, New York, 1996
19. Salinger, J.D. *The Catcher in the Rye*. Progress Publishers, 1968.
20. Shaw, G.B. *Four Plays*. Foreign Languages Publishing House, 1952.
21. Shaw, G.B. *Selected Works*. Foreign Languages Publishing House, 1958.
22. Steinbeck, J. *The Winter of Our Discontent*. Vyssaja Skola, 1985.
23. Tanenbaum, R. *Material Witness*. Penguin Books Ltd., 1993.
24. White, R. *Siberian Light*. Island Books, 1998.